

УДК 502/504

СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ, ЗВІТНОСТІ ТА ВЕРИФІКАЦІЇ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ УКРАЇНИ СТАНОМ НА 2021 РІК

Панкова О.В.

*(Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка)*

Величезні обсяги викидів парникових газів в атмосферу, та як наслідок збільшення температури планети в результаті парникового ефекту є однією з найбільших загроз що стоїть перед людством. У відповідь на це розробляються і впроваджуються міжнародні, регіональні, національні та локальні ініціативи щодо обмеження концентрацій парникових газів в атмосфері Землі. Такі ініціативи щодо парникових газів ґрунтуються на кількісному визначенні, моніторингу, звітності та верифікації їх викидів [1]. 16 вересня 2014 року Україна підписала Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, яка охоплює низку економічних та регуляторних питань, зокрема проблем, пов'язаних зі зміною клімату, які розглядаються у розділі VI та додатках ХХХ, ХХХІ до Угоди. Однією з вимог Угоди є створення системи моніторингу, звітності та верифікації (МЗВ) викидів парникових газів від енергетичних і промислових установок (підприємств). [2]. Щоб підкреслити свої наміри та виконати вимогу угоди 12.12.2019 року було прийнято Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» № 0875, який набрав чинності з 1 січня 2021 року [3].

В 2015 році була прийнята Паризька угода, що є глобальною для всіх країн, та регулює міжнародну світову екологічну політику після 2020 року. Її головною метою є обмежити потепління “значно менше ніж на 2°C/1,5°C [4]. Документ підписали представники 196 країн світу, в тому числі й Україна. Щоб досягти поставлених цілей, учасники угоди зобов'язалися до 2020 року розробити національні стратегії переходу на “зелені” технології й безвуглецеву економіку, прийняти національні плани щодо зниження викидів CO₂ в атмосферу, а також переглядати їх кожні п'ять років в бік посилення. [5]. Стратегії низьковуглецевого розвитку передбачає ширше впровадження енергоефективних технологій та переоснащення виробництва.

23 вересня 2020 року КМУ ухвалив постанови, покликані створити механізми для впровадження ринку квот парникових газів в Україні. Зокрема, це постанови: «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу та звітності щодо викидів парникових газів»; «Про затвердження переліку видів діяльності, викиди парникових газів в результаті провадження яких підлягають моніторингу, звітності та верифікації»; «Про затвердження Порядку верифікації звіту оператора про викиди парникових газів». Ці постанови покликані саме створити механізми для реалізацій положень закону №0875 [6]. Відповідно до встановленого законодавства промислові підприємства, які підпадають під дію системи МЗВ, повинні зробити наступні дії: до початку звітного періоду

розробити План моніторингу та затвердити його в уповноваженому органі; протягом звітного періоду збирати та обробляти дані щодо викидів парникових газів; після закінчення звітного періоду на основі даних моніторингу розробити Звіт оператора про викиди парникових газів; провести Верифікацію (незалежну перевірку) Звіту оператора акредитованою юридичною особою. За результатами Верифікації надається Верифікаційний звіт; до 31 березня року, наступного за звітним, подати до уповноваженого органу Звіт оператора, визнаний за результатами верифікації задовільним, разом з Верифікаційним звітом та заявою [7].

Список літератури:

1. Бота, О. В. (2020, February 24). Засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів. Galinfo. https://galinfo.com.ua/articles/zasady_monitoryngu_zvitnosti_ta_veryfikatsii_vykydi_v_parnykovykh_gaziv_klyuchovi_storony_ta_ih_vidpovidalnist_338176.html
2. Наумов, В. (2020, March 20). Моніторинг, звітність та верифікація викидів парникових газів: підготовка до невідворотних змін. ECOBUSINESS. Екологія Підприємства. <https://ecolog-ua.com/news/monitoryng-zvitnist-ta-veryfikaciya-vykydiv-parnykovykh-gaziv-pidgotovka-do-nevidvorotnykh-zmin>
3. Закон України Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів. (2019, December 12). Верховна Рада України Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/377-20#Text>
4. Хмарна, О. (2019, November 29). Політика VS. Зміна клімату. Як країни домовилися рятувати світ і підписали Паризьку Угоду. Екодія. <https://ecoaction.org.ua/polityka-vs-zmina-klimatu.html>
5. Чернецька, С. (2020, December 14). 5-річчя Паризької угоди: загальна мобілізація чи визнання безпорадності? Українська Кліматична Мережа. <https://ucn.org.ua/?p=7441>
6. Левчук, К. (2020, September 23). Кабмін ухвалив одразу три постанови про ринок парникових квот. GMK Center. <https://gmk.center/ua/news/kabmin-uhvaliv-odrazu-chotiri-postanovi-pro-rinok-parnikovih-kvot/>
7. Роз'яснення щодо впровадження системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів для операторів установок. (2020, December 24). Міністерство Захисту Довкілля Та Природних Ресурсів. <https://mepr.gov.ua/news/36624.html>